

Angola

Ekonomická situace se v Angole během roku 2018 postupně zlepšovala a zmírnila se devizová a ekonomická krize. V průběhu roku 2018 bylo přijato mnoho nových opatření a reforem, které pomohly i ke zlepšení podnikatelského prostředí, větší diverzifikaci ekonomiky a přilákání zahraničních investorů. Ekonomický růst se v posledním období zpomalil a dostal do záporných čísel kvůli důsledkům vyplývajícím z propadu ceny ropy, na které byla angolská ekonomika zcela závislá. V roce 2017 se ekonomický růst mírně zlepšil a v roce 2019 se již očekává významnější zrychlení. Celková populace v Angole se blíží 30 mil. obyvatel a vyznačuje se prorůstovou tendencí. Nezaměstnaností trpí zejména mladí Angolané a odhaduje se, že celkově v roce 2018 dosáhla až 20 %. HDP na obyvatele se v roce 2018 pohybovalo okolo 3 924 USD. Bilance běžného účtu se od roku 2014 nachází v deficitu, který byl odhadováno v roce 2018 ve výši 2,5 mld. USD.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	-2,6	-0,7	1,5	1,6	1,4	1,5
HDP/obyv. (USD)	3 677	4 466	3 924	3 666	3 702	3 708
Míra inflace (%)	30,7	29,8	20,5	15,8	10,9	8,9
Nezaměstnanost (%)	–	–	–	–	–	–
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-4,8	-1,6	-2,5	-2,1	-0,4	-0,2
Populace (mil.)	27,5	28,3	29,2	30,1	31	31,9
Konkurenceschopnost	–	–	137/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, WB, WEF, SB

- ▶ Angola má možnost se připojit k Dohodě o ekonomickém partnerství (EPA), kterou má Evropská unie uzavřenou s vybranými zeměmi Jihoafrického rozvojového společenství (SADC).
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum, se umístila na 137. místě a dle OECD je stupeň exportního rizika 6/7.

Vývoz ČR do Angoly 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8471	Zařízení pro automat. zpracování dat a jejich jednotky; snímače ap.	48 554	57,2	125 702	-61,4
8528	Monitory, projektory, bez TV, přijímače televizní	8 361	9,9	9 495	-11,9
9619	Hygienické vložky a tampóny, dětské pleny	3 893	4,6	2 799	39,1
8481	Kohouty ventily aj. pro potrubí kotle vany aj.	3 636	4,3	11 405	-68,1
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	3 056	3,6	9 175	-66,7
7013	Stolní, kuchyňské, toaletní, kancelářské skleněné výrobky, pro výzdobu aj. účely	2 259	2,7	705	220,4
3002	Antiséra, ost. krevní složky a imunologické výrobky, očkovací látky, ap. výrobky	1 477	1,7	1 984	-25,6
4202	Lodní kufry, cestovní kufry, kufríky, školní brašny, pouzdra, vaky ap.	1 186	1,4	2 091	-43,3
8451	Stroje na praní žehlení barvení apod. látek přize	778	0,9	–	–
8470	Stroje počítačací elektronické	752	0,9	128	487,5
Celkem TOP 10		73 952	87,2	163 484	-54,8
Celkem vývoz		84 844		264 810	-68,0

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Angoly 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8708	Části, součásti motorových vozidel čísel 8701 až 8705	1,0	100,0	–	–
Celkem TOP 10		1,0	100,0	0,0	–
Celkem dovoz		1,0		103	-99,0

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Jednou z prioritních oblastí pro rozvoj Angoly je právě těžební průmysl s cílem podpořit těžbu dalších nerostných surovin vedle ropy a zemního plynu. Během posledních let probíhala oficiálně jen těžba ropy, zemního plynu, diamantů a stavebních kamenů (mramoru, žuly, vápence a křemence). Angola však má obrovské naleziště dalších nerostných surovin a hornin a za tímto účelem si také nechala vypracovat detailní geologický průzkum tzv. Planageo. Bylo zjištěno, že na angolském území se nachází 38 surovin z 50 nejvíce vyhledávaných surovin na světě zahrnujících měď, kobalt, zlato, mangan, draslík, hořčík, ametyst, diamanty, fosfáty, uran, bauxit, železo, zirkon, vápenec, křemenec, žula, mramor, diamanty, ropa a zemní plyn a další. V roce 2018 začala oficiální těžba zlata, železa a i jejich vývoz do zahraničí a rozšířila se těžba stávajících hornin. V následujících letech se očekává také zahájení těžby mědi a dalších hornin k podpoře ekonomiky. V souvislosti s přístupem nových investorů do této oblasti a otevírání nových dolů se objevuje mnoho příležitostí pro české podniky v podobě dodání těžební techniky a strojů. Koncesionářskou společností v těžbě nerostných surovin je Ferrangol, který ve spolupráci zejména se zahraničními investory rozvíjí dané projekty. Pro těžbu diamantů se pak jedná o koncesionáře Ediama a v ropném průmyslu pak figuruje nová instituce ANPG, která převzala funkci koncesionáře od největší angolské ropné společnosti Sonangol. Z pohledu ropnému průmyslu jsou příležitosti pro české podniky z pohledu dodání generátorů a dalších strojů pro ropné věže a rafinerie, které staví zahraniční investoři, mezi které patří zejména British Petroleum (BP), Chevron, ENI, ExxonMobil, Statoil, Repso, Petrobras a Total.

► Energetický průmysl

Energetika je dalším ze sektorů pro zajištění ekonomického růstu země. Angola se dostala mezi pětici zemí Afriky s největším potenciálem ve vodní energetice (dříve se umísťovala na 11. pozici) a dále jednou z pěti zemí světa s největším nárůstem výrobní kapacity využíváním vodní energie za poslední dva roky. V roce 2017 a 2018 se jí podařilo zvýšit svou výrobní kapacitu využíváním vodní energie z 400 MW na 2415 MW a velkou zásluhou na tom měla výstavba přehrady Laúca (po dokončení se očekává, že bude mít až 2,07 GW a bude největší přehradou jižní Afriky) a rozšíření přehrady Cambambe. Vedle velkých elektráren se rozvíjí také výstavba malých vodních elektráren, které často iniciují zemědělské firmy, aby pomohly zásobovat elektřinou nejen své průmyslové a zemědělské podniky, ale také místní vesnice či menší města. Vedle vodních elektráren je ve výstavbě také první elektrárna na kombinovaný cyklus. Angola má obrovské zásoby vody a v Africe je má hned druhé největší po Demokratické republice Kongo. Plán na podporu energetiky v Angole – Angola Energia 2025 – má za cíl zdvojnásobit přístup k elektřině do roku 2025 a to prostřednictvím zvýšení kapacity výroby elektrické energie i s využitím obnovitelných zdrojů energie, rozšířením, lepším propojením a celkovým vylepšením rozvodných elektrických sítí v zemi.

► Obranný průmysl

Angola má zájem budovat vlastní obranný a bezpečnostní průmysl a hledá výrobní společnosti, které by ji pomohly tento záměr uskutečnit formou joint-venture. Zejména ji zajímá výroba nábojů a dále

výstavba středisek pro základní opravu vojenské techniky. Vedle toho poptává generální opravu staré sovětské techniky (letadla, tanky), cvičné letouny a drobnější vojenskou techniku. Angola patří mezi země s největšími výdaji na obranný průmysl, což se s krizí změnilo a výdaje omezuje.

► **Plasty a gumárenský průmysl**

V souvislosti se zájmem o rozvoj mnoha průmyslových odvětví a potřebou zajistit nákladní dopravu se projevuje zvýšená poptávka po pneumatikách pro nákladní vozidla, zemědělská vozidla a vozidla na speciální účely. Z pohledu plastů se v Angole objevuje hned několik angolských i zahraničních firem, které v místě vyrábí plastové produkty v návaznosti na rychle se rozvíjející nápojový průmysl a další ekonomické aktivity, plastové potrubí, trubky pro stavebnictví a matrace různých vlastností.

► **Strojírenský průmysl**

Angola vykazuje zvýšenou poptávku po strojích a vybavení zahrnující obráběcí stroje, tvářecí stroje, výrobní a automatizované linky pro svůj rozvíjející se průmysl, kam patří výroba stavebních materiálů, metalurgie, výroba plastů, kabelů, chemický průmysl, zpracování dřeva a textilní průmysl. Vedle dodání daných technologií mají angolské podniky zájem o předání know-how a technologických znalostí. Dříve české podniky měly zaručený odbyt v dodání ocelových trubek a dalších ocelových produktů, nicméně to skončilo s rozvojem oceláren v Angole od roku 2015.

► **Zdravotnický a farmaceutický průmysl**

Sektor zdravotnictví je také potenciální oblastí pro odbyt českých produktů a to, pokud jde o zdravotnické vybavení, nástroje, tak i léky. Zlepšení zdravotní péče a její kvality patří mezi hlavní priority angolského prezidenta, a proto se také v této oblasti začíná významně investovat. Aktuální stav a kvalita zdravotnických zařízení je na nízké úrovni a to včetně těch nejdražších nemocnic hlavního města. V Angole jsou tři typy nemocnic a mezi nejrozšířenější patří běžné veřejné nemocnice, které jsou poddimenzované, nemají dostatečnou kapacitu, dostatek lékařů a tím pádem neposkytují kvalitní zdravotní péči. Dalším typem jsou soukromé nemocnice, které však nemají takový úspěch mezi Angolany. Nejlepšími nemocnicemi a současně také nejdražšími jsou veřejné nemocnice vlastněné státním podnikem, které poskytují vyšší kvalitu a lepší podmínky, nicméně pro většinu angolského obyvatelstva jsou zcela nedosažitelné. Nejvhodnější formou vstupu českých podniků na angolský trh je skrzspolehlivého místního distributora či založením svého zastoupení v Angole, jehož zástupce se bude starat o odbyt a servis dodaného vybavení.

► **Zemědělský a potravinářský průmysl**

Rozvoj zemědělství a potravinářství představuje hlavní prioritu vlády prezidenta João Lourença. Cílem je rozvinout v podstatě všechny oblasti zemědělské činnosti a zpracovatelského průmyslu, aby se Angola stala méně závislou na dovozu potravin ze zahraničí. Během roku 2017 a 2018 se jí podařil významný pokrok v této oblasti a angolské produkty získávají na oblibě a roste jejich škála. Angolská vláda se také snaží omezovat vysokými cly dovoz potravin a nápojů, které se v zemi již vyrábí. Naopak nižšími cly či zcela nulovými se snaží podpořit dovoz zemědělské techniky, traktorů, strojů a různého vybavení, aby se podpořila místní výroba. Hlavní investiční a obchodní příležitosti jsou v pěstování a zpracování tropického ovoce; dodání traktorů a příslušenství, zemědělských strojů a vybavení; dodání hnojiv či výroba organických hnojiv; produkce semen pro následný prodej; pěstování

kukuřice, obilí (s pěstováním obilí se v Angole teprve bude začínat), manioku, cukrové třtiny, sóji, rýže a kávy; zpracování kukuřice na mouku, výroba palmového a sójového oleje; dodání náčiní na skladování a uchování úrody; dodání techniky pro kácení a zpracování dřeva; dodání krmných směsí či jejich výroba v místě; živočišná výroba a navazující zpracování mléka, sýrů a dalších mléčných produktů, zpracování masa, výroba uzenin; chov kuřat na maso a slepic na vejíčka.

Perspektivní obor	Konkrétní příležitosti
Důlní, těžební a ropný průmysl	HS 8408 - Motory pístové, vznětové, s vnitřním spalováním
	HS 8414 - Čerpadla, vývěvy, vzduchové kompresory aj.
	HS 8428 - Ostatní zdvihací, manipulační, nakládací nebo vykládací stroje (např. výtahy, eskalátory, dopravníky, teleferice)
	HS 8429 - Samohybné buldozery, stroje na vyrovnávání terénu, rypadla, ap. s pohonem
	HS 8430 - Ostatní hnací, třídící, nivelační, škrabací, hloubicí, podbíjecí, zhutňovací, těžební nebo vyvrtávací stroje, pro půdu, nerosty nebo rudy; stíhače a piloty; sněhové pluhly a sněhové frézy
	HS 8501 - Elektrické motory a generátory (kromě generátorových soustrojí)
Energetický průmysl	HS 8402 - Parní kotle zvané „na přehřátou vodu“
	HS 8406 - Parní turbíny
	HS 8410 - Vodní turbíny, kola a jejich regulátory
	HS 8502 - Elektrická generátorová soustrojí a rotační měniče
	HS 8503 - Části a součásti motorů, elektr. generátorů, soustrojí, apod.
	HS 8504 - Elektrické transformátory, statické měniče a indukctory
	HS 8507 - Elektrické akumulátory, včetně separátorů
Obranný průmysl	HS 8802 - Ostatní letadla (např. vrtulníky, letouny), kosmické lodě
	HS 9301 - Vojenské zbraně, jiné než revolvery, pistole a zbraně čísla 9307
	HS 9303 - Ostatní střelné zbraně ap. zařízení využívající ke střelbě výbušné náplně
	HS 9304 - Ost. zbraně, kromě zbraní čísla 9313
	HS 9305 - Části, součásti a příslušenství výrobků čísel 9301 až 9304
	HS 9306 - Bomby, granáty, torpéda, miny, ap. válečné střelivo a jejich části; náboje ap.
Plasty a gumárenský průmysl	HS 4011 - Nové pneumatiky z kaučuku
Strojírenský průmysl	HS 4202 - Lodní kufry, cestovní kufry, kufříky, školní brašny, pouzdra, vaky ap.
	HS 8212 - Břitvy, holicí strojky a holicí čepelky
	HS 8459 - Obráběcí stroje pro vrtání, vyvrtávání, frézování ap., ne soustruhy
	HS 8460 - Obráběcí stroje pro odstraňování ostřin, k broušení, honování aj. konečnou úpravu kovů

Perspektivní obor	Konkrétní příležitosti
Strojírenský průmysl	HS 8462 – Tvářecí stroje na opracování kovů, buchary, lisy ap.
	HS 8471 – Zařízení pro automat. zpracování dat a jejich jednotky; snímače ap.
	HS 8479 – Stroje a mechanická zařízení s vlastní individuální funkcí, jinde neuvedené
	HS 8502 – Elektrická generátorová soustrojí a rotační měniče
	HS 8517 – Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3003 – Léky neodměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.
	HS 3004 – Léky odměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.
	HS 9018 – Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.
	HS 9402 – Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 1107 – Slad, též pražený
	HS 1210 – Chmelové šišťice, čerstvé, sušené ap.; lupulin
	HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicím zařízením; zdviže na kapaliny
	HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.
	HS 8418 – Chladničky, mrazničky aj. chladicí, mrazicí zařízení, čerpadla tepelná
	HS 8432 – Stroje a přístroje pro zemědělství, zahradnictví a lesnictví ap.
	HS 8433 – Žací nebo mláticí stroje, sekačky na trávu ap.
	HS 8436 – Ost. stroje pro zemědělství, lesnictví, včelařství ap., umělé líhně
	HS 8438 – Stroje pro přípravu, výrobu potravin nebo nápojů
	HS 8701 – Traktory a tahače

Příležitosti pro rozvojovou spolupráci

Kategorie vyspělosti země: LDC

Od roku 2002 prošla Angola změnami, které podporují její politickou a ekonomickou stabilitu. Stále však čelí velké výzvě diverzifikovat svoji ekonomiku a snížit závislost na těžbě nerostných surovin, především ropy a diamantů. Nejdříve je potřeba zaměřit se na zlepšení infrastruktury, získání institucionálních kompetencí a kapacit, stabilizovat veřejné financování a zlepšit životní podmínky obyvatelstva. Vše je definováno v základním strategickém dokumentu Program Angola 2025.

► Sektor sociální infrastruktury a služeb

Program Angola 2025 obsahuje dva pilíře. První se zabývá podporou venkova ve smyslu revitalizace ekonomiky směrem k větší zaměstnanosti a konkurenceschopnosti. Důraz je kladen na podporu podnikání v tradičních sektorech a technickou podporu v sektoru energetickém. Druhý pilíř je zaměřen na služby, konkrétně na zvyšování kvality poskytovaných služeb, což by mělo mít za následek zlepšení úrovně

kvality života obyvatel a celkový rozvoj země. Jednotlivé kroky rozvoje jsou také zakotveny v Národním plánu rozvoje (PND). Jedná se o středně dobý plán, který byl vypracován v rámci nové angolské ústavy.

► Sektor zemědělství

Zemědělský sektor skýtá velký potenciál pro investory, neboť je stále pouze 8 % zemědělské půdy skutečně obděláváno. Zavedení nových výrobních a zpracovatelských technologií umožní Angole samostatnou zemědělskou produkci. České firmy se již rozhodly prozkoumat možnosti uvedení na angolský trh moderní zařízení pro chov ryb a prasat, s využitím odpadního tepla pro výrobu bioplynu. Podobné projekty přispějí k omezení potřeby dovozu základních potravin ze zahraničí a ke zlepšení kvality místní produkce.

► Sektor těžebního průmyslu

Nárůst těžebního průmyslu otevírá dveře investorům a moderním technologiím. Dosavadní těžišťe potřebují pro zvýšení efektivity výroby nové technologie, které mohou zprostředkovat právě české firmy a přispět tím ke snížení ekologické zátěže.

Příležitostí pro rozvojovou spolupráci v Angole využili zástupci českého soukromého sektoru i za podpory Programu B2B České rozvojové agentury. V Angole realizovali své podnikatelské záměry v oblasti těžebního průmyslu a zemědělství, zejména se zaměřením na přenos šetrné technologie těžby a technologie pro řízení chovu zemědělských zvířat.

Zdroj dat: <http://www.worldbank.org>